

Cây cầu trong mơ

Diệu Trân

Cậu thiếu niên Việt Kiều từ Mỹ về thăm xã Nông Sơn, nơi chìm đồ chết 19 học sinh.

Khi đọc bài viết của tác giả Tường Năng Tiến về tai nạn chìm đồ tại xã Lãnh Khê, tỉnh Nghệ An, ngày 7 tháng 10 vừa qua, làm thiệt mạng 19 trẻ thơ trên đường đến trường học, thì trên bàn tôi vẫn còn phong thơ vừa nhận được từ một người trẻ. Cậu vừa hoàn tất chương trình Trung Học với số điểm cao. Phần thưởng là được theo cha mẹ về thăm quê hương trước khi bắt đầu chương trình Đại Học.

Chuyến đi của gia đình cậu, chủ yếu là theo dọc quốc lộ, từ Nam ra Trung, dọ dẫm vào những làng mạc, thôn xóm xa xôi để thăm viếng và tặng chút quà mọn tới tận tay đồng bào nghèo khổ. Tiền để về địa phương mua quà đã được cậu cùng nhóm bạn thiện nguyện gom góp trong nhiều lần rửa xe quanh khu Little Saigon. Khi trở lại Nam Cali, cậu gửi tặng tôi xấp ảnh. Một, trong những địa điểm gia đình cậu ghé thăm là xã Nông Sơn thuộc tỉnh Quảng Ngãi, nơi một thảm cảnh đã xảy ra ngày 19 tháng 5 năm 2003 tại bến đò Cà Tang.

Trong hình, cậu tuân tự thấp nhang trên từng ngôi mộ trong nghĩa trang gồm 18 ngôi mộ nằm thẳng hàng bên nhau. Không biết khi thấp nhang, cậu đã nói gì với những người bạn đồng trang lứa nhưng không may mắn có đồng hoàn cảnh để sống, đồng không khí để thở! Còn người trực tiếp chịu trách nhiệm về tai nạn thì cả nước đều được nghe ông cụ nói gì. Ông lái đò trên 80 tuổi, chở đám học trò nhỏ qua sông, gặp cơn gió lớn, sức yếu không ghìm nổi mái chèo, con đò mong manh chao đảo rồi lật úp! Nước sông Thu Bồn vô tình đã cuốn trôi 18 trẻ thơ vô tội. Ông lái đò sống sót, đã can đảm nhận hết trách nhiệm trước tòa và thổn thức nói rằng "Đáng lẽ tôi cũng phải chết, nhưng tôi còn sống đây là để đền tội".

Tội gì?

Tội nghèo.

Vì quá nghèo nên 80 tuổi vẫn còn phải chèo đò kiếm sống.

Tội gì nữa?

Tội không am hiểu luật pháp. Luật nhà nước chỉ định tới số tuổi nào đó thì phải ngưng làm việc, ngồi nhà cho con cháu nó phụng dưỡng. Ông lão cả đời chưa từng ra khỏi thôn xóm heo hút này, làm sao mà biết luật của nhà nước cho gì và cấm gì! Dẫu có biết thì cảnh nghèo phải bươn trải kiếm ăn, miễn không trộm cắp thì thôi!

Dân trong xã hiểu nhau, thương nhau, không ai thừa kiện gì mà chỉ cam lòng coi đây là tai nạn, cùng chịu chung. Ấy thế mà, theo "Luật pháp công minh của nhà nước" thì có tội phải đền tội. Ông lão lái đò nghèo khổ còn nằm trong tù thì ba năm sau, ngày 7 tháng 10 năm 2006, lại một tai nạn chìm đồ thảm thiết làm thiệt mạng 19 trẻ thơ, cũng trên đường phải xuống đò qua sông để đi học, nay mới vớt được 13 xác! Chiều chiều, trên bờ sông Cả, những người mẹ đau khổ vẫn lặng lẽ cùng nhau đứng chờ con trong mưa lạnh và trong tận cùng nhẩn nhục của kiếp người!

Lần này, những đứa trẻ xấu số thuộc dân bản Chôm Lô, xã Lãnh Khê, huyện Con Cuông, tỉnh Nghệ An. Đáng lẽ con thuyền chở chúng đi học đã được một dự án mang tên Luxembourg tài trợ, để có phương tiện đủ an toàn chở được 30 người (<http://www.tuotitre.com.vn>). Nhưng những người có thẩm quyền đã không dùng vì... tốn dầu! Và thay vào là dùng những con đò nhỏ, với sức người chèo, chỉ tốn...mồ hôi.

Mồ hôi của dân nghèo thì rẻ mạt, ai quan tâm làm chi! Sau mỗi tai nạn thảm khốc đến với người dân, giới lãnh đạo đều mau mắn ra chỉ thị cho cấp địa phương là phải quan tâm và điều chỉnh tình trạng để những bất hạnh không xảy ra nữa!

Nhưng quan tâm thế nào? Điều chỉnh ra sao?

Nói vu vơ như thế, nên những chỉ thị cũng "chìm xuống" theo tai nạn "chìm đồ".

Lần này, đích danh "ông nhà nước Nguyễn Tấn Dũng" gửi lời "chia buồn" đến gia đình các em!

Tất cả các "ông nhà nước" đều biết rất rõ rằng, chia buồn không đủ.

Phải chia cơm chia áo, dân mới đỡ đói rét.

Phải chia sự quan tâm để lo lắng đến những nhu cầu cấp thiết, dân mới đỡ khổ.

Khốn nỗi, những thứ này, các ông nhà nước chia làm sao được!

Ngày nay, chẳng có gì là bí mật về tài sản của các ông. Lẽ dĩ nhiên, về con số chính xác thì chỉ những ngân hàng các ông gửi là biết thôi, nhưng bạc triệu đô-la Mỹ thì nhan nhản, và bạc tỷ cũng chẳng thiếu! Lâu lâu, người dân lại bàng hoàng, cay đắng thấy xì ra một vụ. Chỉ chơi cá độ thôi mà một ông nhà nước loại làng nhàng cũng tung ra 2, 3 triệu đô-la như chơi. Chơi thôi, mà chơi bạc triệu nhẹ nhàng như bướm bướm thì những con số nghiêm túc (không phải chỉ chơi) người dân có thể ước đoán đến đâu!

Nhưng một chiếc cầu bắc qua sông cho đời sống người dân đỡ cơ cực thì chỉ là chuyện trong mơ!

Ban ngày, dân ăn bánh vẽ.

Ban đêm, tự do nằm mơ những điều mình mong ước, chẳng là hạnh phúc lắm sao!

Cõi ta-bà như thế.

Tham sân si như thế.

Tham hơn núi. Sân hơn rừng. Si hơn biển.

Đời này tạo nghiệp cuốn hút đời sau. Đời sau tạo thêm, cột chặt đời sau nữa. Cứ thế, cộng nghiệp trùng trùng điệp điệp nên trẻ thơ chào đời là cất tiếng khóc vang, có em bé nào lọt lòng mẹ mà cười đâu!

Ấy thế mà có người bạn từng quá lo lắng; "Nếu mọi người trên thế gian đều nghe lời Phật dạy "cắt ái ly gia" thì một ngày nào nhân loại sẽ không còn nữa hay sao?" Tôi muốn thành khẩn nói với bạn rằng, bạn nên chuyển cái tâm lo lắng đó bằng tâm an ủi thì hơn. An ủi rằng: "Nếu không có lời Phật dạy thì nhân gian này còn tàn độc đến đâu!".

Tôi chắc, bạn cũng đã thấy, thiện ác luôn trôi cùng, như trên một giong sông. Giữa những kẻ hung hãn giết người vẫn không thiếu kẻ âm thầm cứu người; giữa những kẻ cướp giết vẫn không thiếu kẻ lặng lẽ sót chia; giữa tiếng đạn bom vẫn có lời kinh tụng; giữa hèn nhát nảy sanh ác độc vẫn có dũng mãnh thể hiện từ-bị. Vậy những thiện nhân, thiện tâm đó là từ đâu? Cho nên, sau 49 năm, chân bước không ngừng, miệng nói không nghỉ, trước phút nhập Niết Bàn, Đức Phật đã tuyên bố: "49 năm qua ta chưa từng nói lời nào" Như thế, nghĩa là gì?

Chúng ta cần phút giây thật tĩnh lặng.

Cả thân và tâm thật tĩnh lặng.

Chỉ còn duy nhất hơi thở.

Chỉ còn nhận biết có ta và hơi thở mà thôi.

Rồi ở sát na nào trong phút giây đó, chúng ta có thể
hiểu lời Phật nói.

Đề thương Phật.

Và thương ta.

(Nhu-Thị Am, tháng mười một, 2006)